

Naslov: NATALIJA MATOVINOVIĆ

Autor:

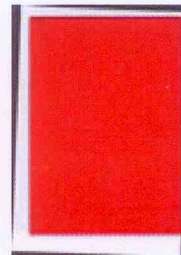
Rubrika/Emisija: Ljudi

Žanr: izvješće

Površina/Trajanje: 1.718,55

Naklada: 60.579,00

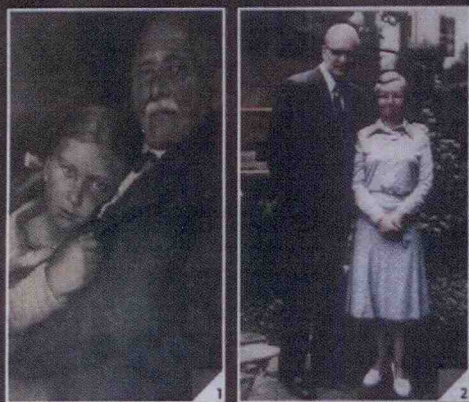
Ključne riječi: HAZU, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Akademik, akademik Zvonko

26 Ljudi

VEČERNJI LIST
srijeda, 4. lipnja 2014.

ŽIVOTNA PRIČA PJIANISTICE KOJA JE POZIR

Naljutim se kada u Zagrebu vidim onaj Radićev spomenik. Pa nije on bio tako debeo!

NATALIJA MATOVINOVIĆ

USKORO ĆE
IMATI 92, A U
SVOJOJ ŠKOLI U
AMERICI JOŠ
DRŽI SATE
KLAVIRA

Njezina "majkica" Anka bila je hvaljena mezzosopranistica, a "tatek" Antun Gottlieb poznati kirurg

PIŠE: MARINA BOROVAC

Pričekajte malo da stavim uho. Ništa ne čujem, ovaj tjedan proslavit ću 92. rođendan. Uh, vidjet ću vas kad dodete u moje godine – prevrćući po torbici u potrazi za slušnim aparatom govorila je slična sjedokosa žena. Zove se Natalija Matovinović, rođena je Gottlieb, i više od polovice života provela je u

Americi. U Hrvatsku dolazi jednom godišnje, obide grobove najmilijih, nađe se sa znancima, bude na kakvom društvenom događaju... Za larskog je boravka u Zagrebu Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti donirala vrijednu sbirku slika autora Ivana Tišova, Oskara Hermana, Ljube Babića, Vilima Svečnjaka, Mencića Clementa Crmčića... Kad obide Hrvatsku, vraća se kući u Ann Arbour, gdje ta pijanistica u svojoj glazbenoj školi i danas drži sate klavira. – Sada imam samo šest učenika – kaže.

Josipovića pitala za grešku

Jedino glazbu Natalija Matovinović i dandanas savršeno čuje pa je za ovogodišnjeg posjeta Zagrebu bila na koncertu u povodu Dana grada. – Ondje sam upoznala jednog skladatelja: predsjednika Ivu Josipovića. Kada sam uočila pogrešku pri izvedbi Ode radosti, odmah sam otišla k njemu i pitala ga je li i on

čuo da je sinkopa bila kriva. Kazao je da jest – u dahu će. Ljubav prema glazbi Natalija Matovinović naslijedila je od roditelja, s kojima je odrastala u vili na zagrebačkom Jabukovcu. Mati Anka, koju njezina kći zove majkica, bila je hvaljena mezzosopranistica. Debitirala je u Zagrebu 1909. izvedbom naslovne uloge Bizetove Carmen. Dvije godine kasnije imala je naslovnu ulogu na hrvatskoj praznizvedbi Tosca. Bila je stalna gošća HNK, članica Dvorske opere u Dresdenu, nastupala u Berlinu, Münchenu, Leipzigu, Pragu i Beču. Kada je Eugen D'Albert 1916. godine napisao "Mrtve oči", pjevala je u prvoj izvedbi te opere.

Otac Antun – za Nataliju Matovinović tatek – želio je biti pijanist, završio je i glazbenu školu, ali nije ostao u glazbenim vodama. Njegov otac Albert Gottlieb za sina je imao sasvim drukčiji plan – htio je da krene istim stopama kao i on i postane liječnik.

LA SLAVNIM SLIKARIMA

HRVATSKO
JE DAROVALA
DJELA HERMANA,
BABIĆA,
SVEČNJAKA...

Tako je i bilo – Antun Gottlieb postao je slavni kirurg koji je zaudžio hrvatsku medicinu i odgojio brojne generacije kirurga. Natalija je jedino dijete Anke i Antuna Gottlieba.

– Majčin oca Franju pl. Pisičića nisam baš previše voljela. Zašto? Pa zato što je majkicu s nepunih 16 godina udao za puno starijeg, narodnog zastupnika i advokata Aleksandra Horvata. Do svoje dvadesete ona je već imala troje djece. Stanovali su u zagrebačkoj Tlici na broju 21. U istoj je zgradi, ali u prizemlju, živio i kirurg Antun Gottlieb, od majkice stariji samo četiri godine. Zagledali su se i zavoljeli, ali on se rastužio kad je majkica Horvatu rodila četvrto dijete. Tatak se tada iz protesta oženio ženom oboljelim od tuberkuloze, koja je dvije godine kasnije umrla – govori.

Mirolo i Načkoto

Četvero djece Anka je ostavila suprugu Aleksandru Horvatu i otišla na školovanje u Njemačku. Kada se vratila, životni put ponovno joj se ukrstio s putem liječnika Antuna Gottlieba. Ovog puta taj je susret bio sudbonosan.

– Majkica se razvela od Horvata, tatak je bio udovac. U crkvi se nisu mogli vjenčati. Da ne bi živjeli u grijehu, evangelički biskup dr. Popp predložio im je da promijene vjeru. Tako sam ja igrom slučaja rođena kao protestantkinja. Znaite li zašto je dr. Popp vjenčao moje roditelje? Pa i njega je tatak operirao – pripovijeda Natalija Matvinović.

Njezina polubraća i polusestra ostali su živjeti s Aleksandrom Horvatom. Natalija i njega dobro pamti. Zvala ga je tateček.

– U njegovu je uredu kao mladi advokat radio i Ante Pavelić. Horvat je bio zastupnik u Saboru, frankovac. Kada je obolio, tražio je da ga tatak operira. Srećom, taj je zahvat bio uspješan. Zamislite što bi ljudi govorili da nije? Kada je tateček umro, moja najmlađa polusestra Marica doselila se k nama. Imala je 15, ja pet godina. Sa 16 se udala i smjesta dobila dijete. Poslije sam se grizla i pitala se nisam li je ja u onoj svojoj dječjoj zločestoci gumula u naručje internista koji je od nje bio stariji 30 godina. Puno kasnije kazala mi je da u taj brak nije pobjegla zbog mene – živo se sjeća.

Odrastajući pod paskom guvernanu – najprije je imala francusku, a zatim i englesku dadiđu – uz materinski je svladala i francuski i engleski jezik, za njemački kaže da se podrazumijevalo da ga zna jer su ga "svi znali", govori još i ruski i talijanski jezik, a španjolski zna čitati.

– Moja najbolja prijateljica u djetinjstvu bila je Mira Kosičić, unuka Stjepana Radića. Ja sam nju zvala Mirolo, ona mene Načkoto. Moji su roditelji prijateljevali s njezinom obitelji. Kada je Puniša Račić u beogradskoj Skupštini pucao u Radića, moj je otac letio u Beograd u bolnicu. Znaite li kako je izgledao taj put? Avion je bio dvosjed, bez kabine. Uz pilota je sjedio obiteljski liječnik Radićevih dr. Pernar. A tatak je njemu sjedio na koljenima. U Beograd su stigli oko 16 sati kada je operacija već bila gotova. Kad se danas šećem Zagrebom, najutim se kada vidim onaj Stjepanov spomenik u gradu. Bio je krupan čovjek, ali ne tako debeo kako su ga napravili. A sad ću ja vas nešto pitati. Znaite li tko je napisao pjesmu "Tata, kupi mi auto"? Moja Mirolo! I to pod pseudonimom Dunja Babić – veli.

Otkrila je Natalija Matvinović još podosta zanimljivosti iz svog i života svoje obitelji. Tako za djeda Alberta kaže da je živio u Vukovaru, nasuprot obitelji Ružički. Jednom zгодom bačvaru Stjepanu Ružički, koji je volio popiti, Albert Gottlieb je kazao: "Ružička, Ružička, nemoj toliko piti. Djeca će ti biti kreteni." Nakon mnogo godina Ružičkin sin Lavoslav dobio je Nobelovu nagradu za kemiju...

Gottliebovi su se družili i s obitelji kipara Ivana Meštrovića, u čijoj je vili na splitskim Mejama Natalija često svirala. Studij klavira na Muzičkoj akademiji završila je 1945. Profesor joj je bio Svetislav Stanić.

– Uzeo me k sebi kad mi je bilo devet godina, ne zbog talenta, već zato što ga je tatak operirao i zato što je jako cijeno majkicu – kaže.

Supruga Josipa Matvinovića, endokrinologa podrijetlom iz Like, upozнала je početkom Drugog svjetskog rata. Djed Albert bio je Židov, što je najprije poslao, a zatim i vilo na Jabukovcu, stajalo njegova sina Antuna. Među liječnicima koji su došli dati podršku kolegi kirurgu bio je i mladi Josip Matvinović. Nakon završetka rata, kao stipendist Rockefellerove zaklade, endokrinolog Matvinović otišao je na Harvard. S njim je otišla i supruga Natalija. U Americi je promijenila ime u Natalie. Nastavila je glazbenu karijeru, no umjesto nastupima, više se posvetila podučavanju glazbenika. Djece nisu imali.

– Sjećam se, kad se pojavio internet, kupili smo računalo. Jozi se to nije sviđalo pa mi je rekao da tu stvar bacim van. Odgovaralo mi je jer glazba koju sam mogla čuti iz računala nije u odgovarajućem tonalitetu. No, prije pet-šest godina morala sam sviđati internet. Zbog lošeg sluha lakše mi je komunicirati mailom – smije se.

Veliki domoljub, Josip Matvinović u svoj je američki dom donio kamenije iz rodne Like, prisjeća se predsjednik HAZU Zvonko Kosić, koji se s obitelji Matvinović upoznao tijekom stručnog usavršavanja u Americi.

– Profesor je bio endokrinolog svjetskog ugleda. Bavio se proučavanjem i liječenjem bolesti štitnjače, specijalno gušavosti. Puno sam toga od njega naučio. U Americi je osnovao zakladu za stipendiranje mladih doktora iz Hrvatske. Tri liječnika već su završila specijalizaciju, četvrti se školuje – kaže akademik koji je u čast endokrinologa organizirao simpozij te utemeljio nagradu koja nosi njegovo ime.

Profesor Matvinović radni je vijek proveo na Sveučilištu u Michiganu, kojemu će njegova udovica ostaviti svu njezinu imovinu. Ona će i dalje, kad i koliko bude mogla, putovati svijetom. Čini to, kaže, ponajprije zbog glazbe. Ali i zato da susretne znane i upozna neznane ljude, da porazgovara o vremenima koje i dandanas tako dobro pamti. I tje zvukove u sjećanju i nosi i čuje.

ODRASTALA JE S MIROM KOŠUŠIĆ, UNUKOM STJEPANA RADIĆA: ONA JE NAPISALA "TATA, KUPI MI AUTO"

– U VUKOVARU Unaružu djeda Antuna oviskovojeću ju je Ivo Režek. Tada je imala 10 godina.

– SA SUPRUGOM Josip Matvinović bio je endokrinolog, a nastanili su se u Ann Arboru u državi Michigan.

– NA HARVARDU U vili obitelji Gottlieb dvogodišnju Nataliju okruženu igračkama naslikao je Ljubo Babić.

OSTAVŠTINA OBITELJI

Zbirka za HAZU, freska Carmen u kazalištu

Kad je imala dvije godine, Natalija je pozirala slikaru Ljubi Babiću. Iste te 1924. njezina je majka napustila glazbenu karijeru. – Tatak je imao prometnu nesreću pa je majkica kazala da će, ako on preživi, žrtvovati ono što joj je najdraže. Pjevanje – pripovijeda. Osam godina nakon što ju je portretirao Babić, u naručju djeda Alberta pozirala je Ivi Režeku. Djeda Gottlieba naslikao je i

Oskar Herman, kojemu je pozirala i njegova supruga Franciska, sin Antun, snaha Anka. I ta su djela među 22 slike koje je prošle godine pijanistica Matvinović darovala HAZU. U vrijeme dok je bila udana za Horvata, njezinu majku Anku naslikao je i Ivan Tišov. – U zagrebačkom kazalištu na stroju je freska s njezinim likom, kad je bila Carmen – pripovijeda Natalija Matvinović.

KUPON ZA KUPNJI SAMO ZA PRETPLATNIKE VEČERNJEG LISTA!

DANAS

U POVODU
BLAGDANA
SVETOG
ANTUNA

SAMO
9,99
kn

MEDALJON SVETOG ANTUNA PADOVANSKOG

Kulčice ograničene do isteka zaloha. Vrijedi samo za područje RH.

KUPON ZA PRETPLATNIKE

IME:

PREZIME:

SIFRA PRETPLATNIKA:

SIFRA KIOSKA:
popunjava prodavač

Dragi pretplatnici, ispunite kupon i predočite ga u **nedjelju 6. 6.** uz karticu kluba pretplatnika Moj Večernji i **medaljon svetog Antuna Padovanskog** je vaš za samo **9,99 kn** na svim kioscima **Tiska!**

mojvecernji.hr

broj telefona **01 55 40 999**

broj telefona 01 55 40 999

*KUPON VRIJEDI SAMO ZA PRETPLATNIKE VEČERNJEG LISTA. JEDAN KUPON MOŽE SE ISKORISTITI ZA KUPNJI JEDNOG ARTIKLA IZ ARKIVE.